

Jarostaw
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Nauka o finansach

Prowadzący:

Dr Jarostaw Hermaszewski

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Wykład 2

SYSTEM FINANSOWY

Co to jest system finansowy?

- System finansowy obejmuje rynki pośredników, firmy usługowe oraz inne instytucje wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji finansowych przez osoby fizyczne, firmy oraz rządy państw.

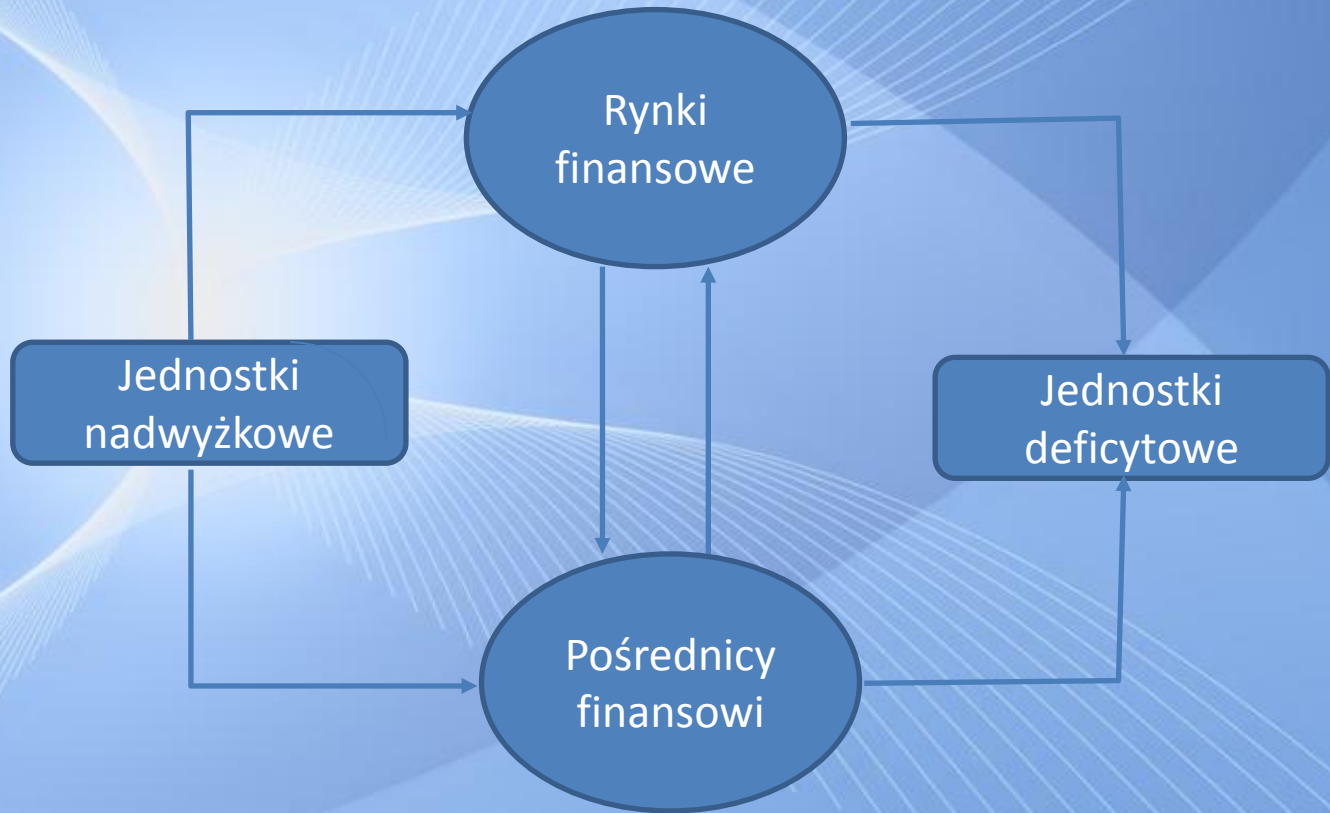
- Rynki - miejsce określone lub nie
- Pośrednicy finansowi - dostarczają usługi i produkty finansowe
- System finansowy ma zasięg globalny

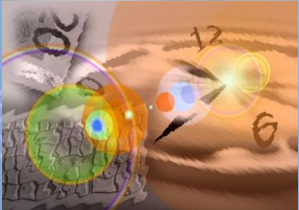
Jarostaw
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Przeptyw funduszy

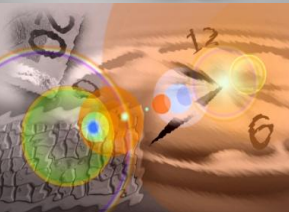
Jarostaw
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Rynki finansowe

Podstawowe rodzaje aktywów finansowych to *wierzytelności, kapitał własny i instrumenty pochodne (derywaty)*.

- *Rynek instrumentów dłużnych*
  - *instrumenty dochodu stałego*
- *Rynek papierów wartościowych*
  - *giełdy papierów wartościowych*
- *Rynek derywatów*
  - *transakcje opcji i kontrakty terminowe (forward)*

Rynki finansowe wg S.Korenika

- Pieniężny (lokaty i depozyty i inne instrumenty finansowe krótkoterminowe)
- Kapitałowy (kredyty i udziały)
- Walutowy (dewizy)
- Terminowy (instrumentów pochodnych i derywatów)
- Ubezpieczeń i reasekuracji (kupujący i sprzedający ubezpieczenia)

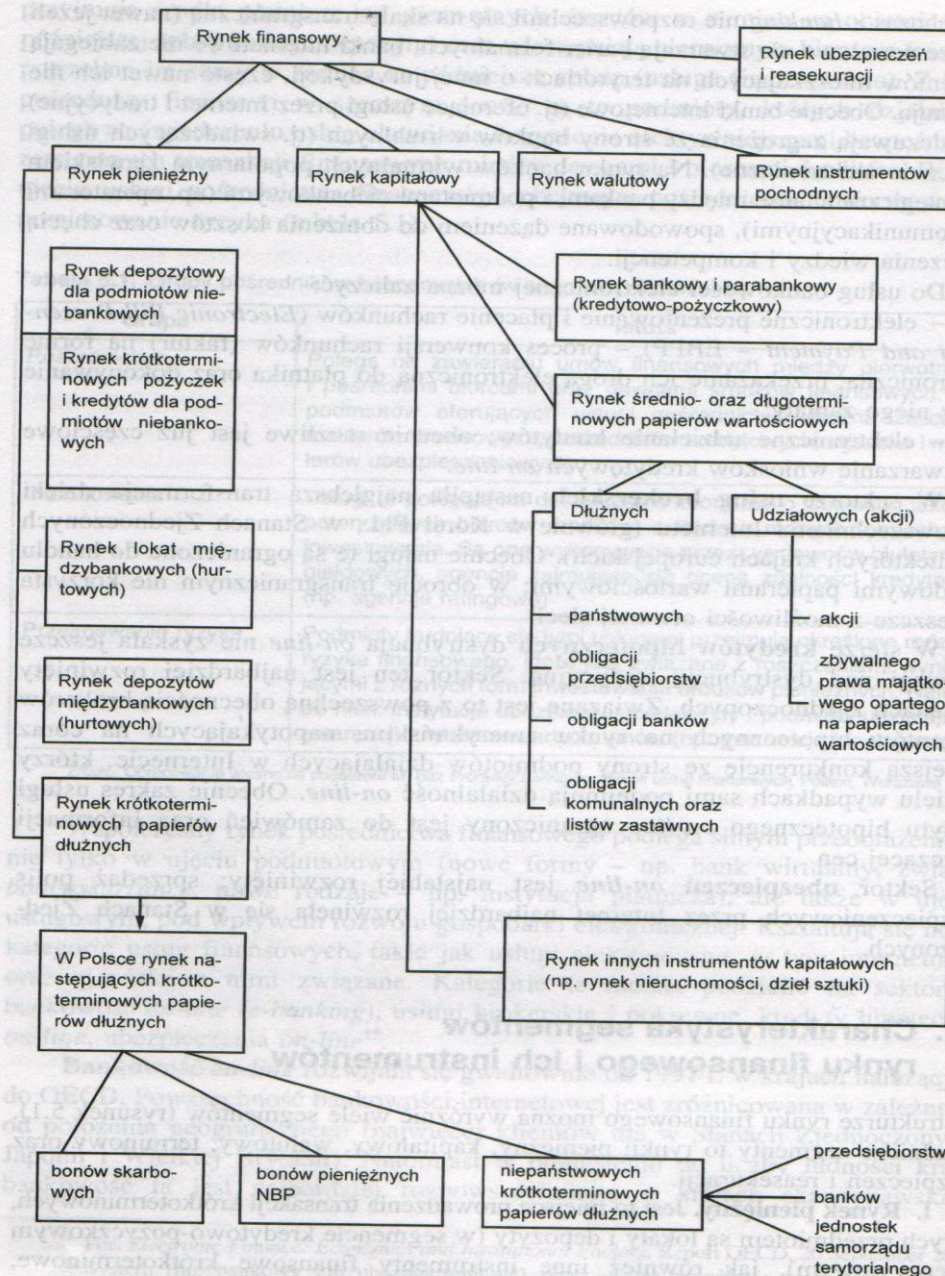

Jarostaw
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

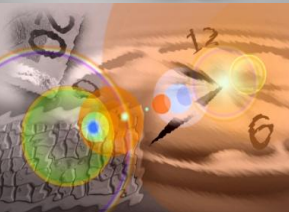
Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Rysunek 5.1. Struktura (segmentacja) rynku finansowego

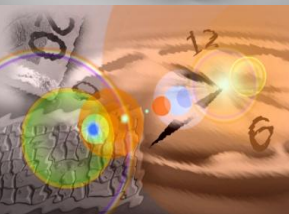
Rynek pieniężny

- Rynek międzybankowy
- Rynek podmiotów niebankowych:
  - Detaliczny
  - Hurtowy
- Transakcje krótkoterminowymi papierami dłużnymi:
  - Obligacjami
  - Papierami komercyjnymi
- Sekurytyzacja - zabezpieczenie na wyselekcjonowanych aktywach dłużnika

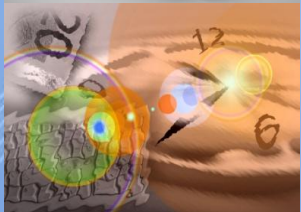
Rynek kapitałowy

- Rynek bliżej nieokreślony
- Rynek papierów wartościowych
- Główne segmenty rynku:
  - Rynek podstawowy (odpowiada rząd)
    - Rynek pierwotny
    - Rynek wtórny
- Istotną rolę odgrywają banki (Centralny i komercyjne)

Rynek walutowy

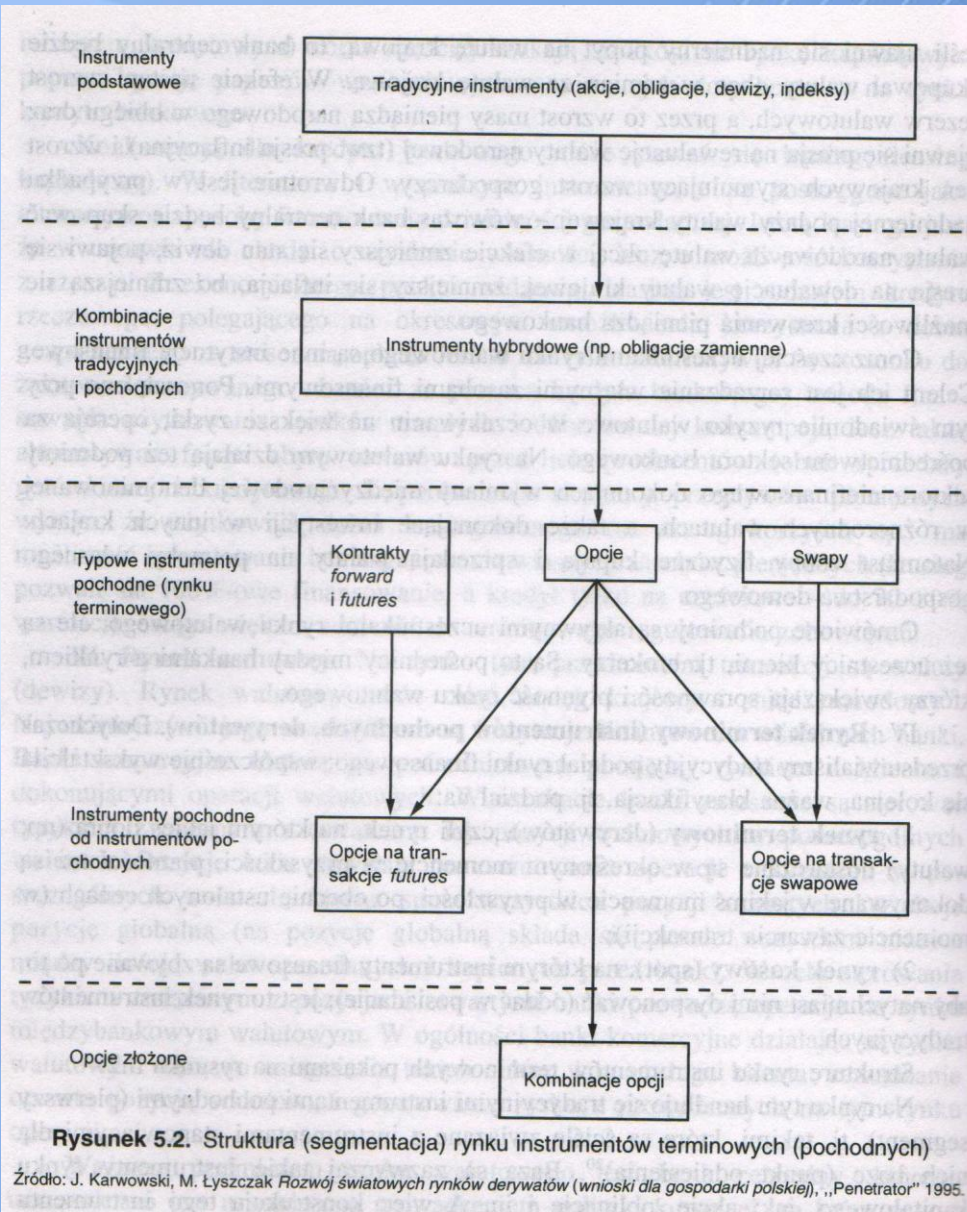
- Krajowy i międzynarodowy
- Instytucje finansowe i banki
- Rola Banku Centralnego
  - Polityka kursowa
  - Zapewnienie zdolności płatniczej państwa
  - Równoważenie obrotów w bilansie płatniczym
  - Utrzymywanie odpowiedniego poziomu rezerw walutowych

Rynek terminowy

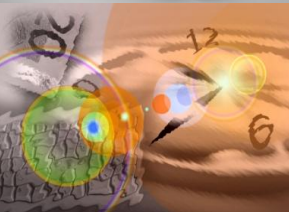

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Rynek terminowy

- **Kontrakty terminowe** - dwustronna umowa kupno-sprzedaży określonego towaru w określonym czasie w przyszłości, po z góry ustalonej cenie.
- **Transakcje opcyjne** - uzyskanie przez kupującego od sprzedającego, prawa do zakupu lub sprzedaży określonej liczby danego produktu w ciągu uzgodnionego czasu, po z góry określonej cenie.
- **Kontrakty swapowe** - zamiana przyszłych płatności:
  - Swapy procentowe (zamiana oprocentowania stałego na zmienne)
  - Swapy walutowe (zabezpieczenie przed różnicami kursowymi)

Rynek terminowy cd.

- Transakcje zabezpieczające - zabezpieczają zmiany wartości posiadanych aktywów.
- Transakcje spekulacyjne - transakcje na dobrach, których spekulanci nie posiadają.
- Transakcje arbitrażowe - wykorzystują różnice w poziomie ceny danego dobra istniejącą w danym momencie na różnych rynkach.

Rynek ubezpieczeń i reasekuracji

- Rynek ubezpieczeń publicznych i prywatnych
- Rynek ubezpieczeń majątkowych i osobowych
- Rynek ubezpieczeń dobrowolnych i obowiązkowych
- Rynek ubezpieczeń zbiorowych i indywidualnych

Jarostaw
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Instrumenty finansowe

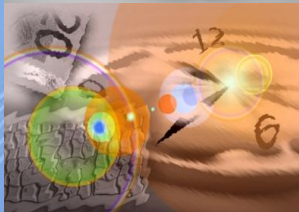
Są to nośniki siły nabywczej albo zobowiązania finansowe (roszczenia) przybierające postać pieniądza gotówkowego, papierów wartościowych, obcych walut.

Można je podzielić na instrumenty:

- O charakterze właścicielskim i wierzycielskim,
- O stałym i zmiennym dochodzie,
- Krótko -, średnio - i długoterminowe,
- Bezpośrednie i pośrednie,
- Rzeczywiste i pochodne.

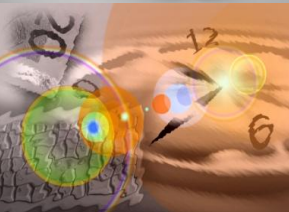

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Perspektywa funkcjonalna

- Funkcje finansowe są bardziej trwałe - funkcje mniej zmieniają się wraz z upływem czasu i w mniejszym stopniu różnią się w zależności od państw, w którym są wykonywane
- Forma instytucjonalna jest następstwem funkcji - innowacje i konkurencja między instytucjami dają w rezultacie większą efektywność działania funkcji systemu finansowego

Funkcje systemu finansowego

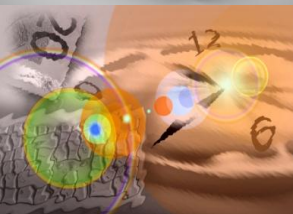
Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

1. **FUNKCJA PŁATNICZA** - system finansowy powinien zapewniać sprawne działanie mechanizmu rozliczeń transakcji gospodarczych, zwłaszcza kupna towarów i usług.
2. **FUNKCJA PŁYNNOŚCI** - system finansowy umożliwia i ułatwia zamianę papierów wartościowych i innych aktywów finansowych na gotówkę (pieniądz).
3. **FUNKCJA OSZCZĘDNOŚCI** - system finansowy umożliwia lokowanie oszczędności, ograniczając różnorakie ryzyko i na atrakcyjnych warunkach (chodzi o zachęcanie do inwestowania w kapitał finansowy).
4. **FUNKCJA AKUMULACJI BOGACTWA (TEZAURYZACJI)** - system stwarza możliwość akumulowania siły nabywczej, która w danym czasie jest zbędna, a w przyszłości umożliwi pełniejsze zaspokojenie potrzeb.
5. **FUNKCJA KREDYTOWA** - polega na zapewnieniu nieprzerwanego dopływu kredytów do podmiotów ekonomicznych w celu finansowania przez nie inwestycji i konsumpcji.
6. **FUNKCJA MINIMALIZOWANIA RYZYKA** - system finansowy powinien zapewnić tworzenie mechanizmów i instrumentów ograniczających oraz zabezpieczających przed ryzykiem finansowym, inwestycyjnym i innymi. System finansowy określa również metody zarządzania ryzykiem.
7. **FUNKCJA INFORMACYJNA** - system finansowy zapewnia informacje dotyczące parametrów finansowych (np. stopa procentowa, indeks giełdowy itp.), które pomagają podmiotom ekonomicznym podejmować racjonalne decyzje.
8. **FUNKCJA POLITYKI GOSPODARCZEJ** - system finansowy dostarcza środki pieniężne niezbędne do realizacji podstawowych celów polityki gospodarczej (przede wszystkim do zapewnienia wzrostu gospodarczego, ograniczenia bezrobocia i inflacji).

Funkcje systemu finansowego

- Określanie metod *transferu zasobów gospodarczych w czasie*
- Określanie metod *zarządzania ryzykiem*
- Określenie metod *rozliczania i regulowania płatności* w celu ułatwienia wymiany handlowej
- Określanie mechanizmów *tworzenia wspólnych zasobów* oraz *podziału praw własności* w różnych firmach
- Zapewnienie *informacji cenowej*
- Określenie metod *postępowania dotyczącego systemu bodźców*

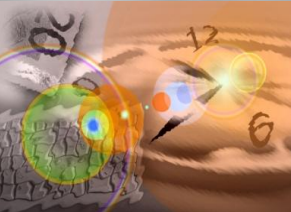

Funkcja I - Transfer zasobów w czasie i przez granice państw

- Oddawanie lub rezygnacja z czegoś teraz, aby otrzymać coś w przyszłości
- Globalny rynek i sieć powiązań instytucji finansowych umożliwia transfer zasobów z jednego miejsca do drugiego (np. odkładane oszczędności Japończyków mogą służyć potrzebą kredytowym amerykańcom)
- Innowacja, które pozwala na przeniesienie ograniczonych środków z miejsca na miejsce tak aby zamiast niskiego zysku osiągnąć wyższą stopę zwrotu, poprawia efektywność.

Jarostaw
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Funkcja 2 - Zarządzanie ryzykiem

- Przykład:

Jednostka deficytowa poszukuje inwestora oraz kredytodawcę. Inwestor wykłada 70% (w zamian za 70% udział w zysku) bank wykłada 30% (z oprocentowaniem 6% rocznie). Gdy biznes „nie wypali”, inwestor traci wszystko, ale i bank ponosi ryzyko nieodzyskania kapitału i odsetek.

Zabezpieczenie banku polega na ograniczeniu swojego ryzyka poprzez wymaganie żyranta kredytu. Bank swoje ryzyko przenosi na członków rodziny kredytobiorcy.

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Funkcja 3 - Rozliczenie i regulowanie płatności

- System finansowy określa metody rozliczenia i regulowania płatności w celu ułatwienia wymiany towarów, usług i składników majątku.
- Ważną funkcją systemu finansowego jest określenie na tyle efektywnego systemu płatności, aby ani osoby prywatne, ani firmy nie musiały tracić dodatkowego czasu czy środków w czasie robienia zakupów.

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

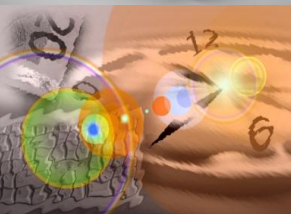

Funkcja 4 - Tworzenie wspólnych zasobów i podział praw własności

- System finansowy zapewnia różnorodność mechanizmów (takich jak rynek akcji czy banki), dzięki którym można zgromadzić majątki wielu osób fizycznych w dużą masę kapitału do spożytkowania w przedsięwzięciu gospodarczym.

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

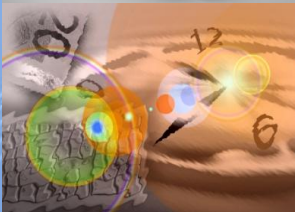

Funkcja 5 - Dostarczanie informacji

- Ceny składników majątku i wysokość stóp procentowych to bardzo ważne sygnały dla menedżerów firm, gdy dokonują selekcji projektów inwestycyjnych i organizowania środków finansowych.

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Funkcja 6 - Postępowanie dotyczące systemu bodźców

- System finansowy zapewnia metody postępowania z problemami bodźców, gdy jedna strona transakcji finansowej ma informacje, których druga strona nie ma, lub gdy jedna strona jest agentem i, który podejmuje decyzje za drugą stroną.

Jarosław
Hermaszewski
www.hermaszewski.glogow.pl

Innowacje na rynku finansowym

- Przykład kart kredytowych
  - Technologia jest ważnym czynnikiem,
  - Pionier zyskał najwięcej,
  - Analiza priorytetów klienta i siła konkurencyjna między dostawcami usług finansowych pozwala przewidywać przyszłe zmiany w systemie finansowym.

